

นวัตกรรมพัฒนาธุรกิจวิทยาศาสตร์บริการ วศ.

ธนัชฐา ภูวรรณ นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ
สุวรรณี แทนธานี นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ
กองพัฒนาธุรกิจวิทยาศาสตร์

SME หรือ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ถือเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีบทบาทสำคัญของเศรษฐกิจไทย และมีความหลากหลายอย่างมาก นับตั้งแต่ธุรกิจการเกษตรไปจนถึงภาคอุตสาหกรรมการผลิต ภาคการค้าและขนส่ง รวมถึงธุรกิจบริการต่างๆ ก่อนการระบาดของ Covid-19 ประเทศไทยมีจำนวน SME ทั้งสิ้น 3 ล้านราย และกว่าร้อยละ 80 ของการจ้างงานทั้งประเทศเกิดขึ้นจากธุรกิจ SME อย่างไรก็ตาม จากการระบาดของ Covid-19 ตั้งแต่ปี 2563 เป็นต้นมา ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการ SME ไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ปัจจุบันมีผู้ประกอบการ SME ที่หายไปจากระบบแล้ว 35% จากจำนวนทั้งหมด 3 ล้านราย ส่วนจำนวนที่เหลือในระบบส่วนใหญ่ก็ล้วนอยู่ในความเปราะบางท่ามกลางความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ (ข้อมูลจากสมาพันธ์เอสเอ็มอีไทย) ปัญหาของ SME ที่สำคัญคือมีการจ้างแรงงานมาก ในขณะที่สร้างรายได้สู่ระบบเศรษฐกิจได้น้อย ในขณะที่ “นวัตกรรม” เป็นสิ่งที่รับรู้โดยทั่วกันว่า จะช่วยนำไปสู่หนทางแห่งความรอดของเศรษฐกิจไทยในโลกหลังการแพร่ระบาดของ Covid-19 ดังนั้น โจทย์ใหญ่ของ SME คือ ทำอย่างไรที่จะยกระดับขีดความสามารถด้วยนวัตกรรม เพื่อให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและบริการได้ในสภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว

กรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.) ในกำกับของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ซึ่งมีภารกิจเกี่ยวกับการให้บริการทางวิทยาศาสตร์ โดยการดำเนินการกำกับดูแลและส่งเสริม วิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน เล็งเห็นความสำคัญของการนำนวัตกรรมจากภาครัฐเข้าช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของอุตสาหกรรม SME ไทย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้วยเทคโนโลยีเพื่อสร้างมาตรฐานและคุณภาพของสินค้าและบริการ วศ. โดยกองพัฒนาธุรกิจวิทยาศาสตร์บริการ (พช.) มีบทบาทในการสร้างเครือข่ายและพัฒนาพันธมิตรขององค์กร ด้วยการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง กรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.) กับ สมาพันธ์เอสเอ็มอีไทย เพื่อขับเคลื่อนงานวิจัยพัฒนานวัตกรรมตอบโจทย์อุตสาหกรรม SME ไทย โดยได้จัดทำโครงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานบริการวิทยาศาสตร์และวิชาการด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของ วศ. ให้แก่ผู้ประกอบการ SME ทั่วประเทศ ได้แก่ งานบริการวิเคราะห์หัตถวิเคราะห์ทดสอบ วัสดุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้าให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน งานบริการสอบเทียบเครื่องมือวัด งานบริการสารสนเทศด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี งานบริการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพนักวิทยาศาสตร์ห้องปฏิบัติการ งานวิจัยพัฒนาเทคโนโลยี งานรับรองความสามารถบุคลากร และงานรับรองระบบห้องปฏิบัติการทดสอบและสอบเทียบ โดยการจัดทำคลิป “เปิดบ้าน วศ. บอกต่อ SME” จำนวนทั้งสิ้น 15 คลิป 15 Teaser เพื่อเผยแพร่ลงสื่อ social media ในเครือข่ายของสมาพันธ์เอสเอ็มอีไทยจำนวน 2 คลิป 2 Teaser ต่อเดือน และประชาชนทั่วไปสามารถร่วมเรียนรู้จากการรับชมผ่านสื่อออนไลน์ได้ ประกอบด้วยคลิปวิดีโอ ดังนี้

1. ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบรสชาติอาหาร (ศูนย์ชิม)
2. การพัฒนาศักยภาพนักวิทยาศาสตร์ห้องปฏิบัติการ
3. ห้องปฏิบัติการทดสอบและสอบเทียบ ด้านผลิตภัณฑ์เยื่อและกระดาษ
4. ห้องปฏิบัติการทดสอบสาร CBD ในเครื่องดื่ม
5. หอสมุดวิทยาศาสตร์ ดร.ตัว ลพานุกรม
6. ห้องปฏิบัติการทดสอบ PAPR และกลุ่มนวัตกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ
7. ห้องปฏิบัติการทดสอบภาชนะเมลามีนและผลิตภัณฑ์พลาสติก

รับชมคลิปวิดีโอ

“เปิดบ้าน วศ. บอกต่อ SME”

8. ห้องปฏิบัติการวัสดุขั้นสูง (XRD, 3d printing, UTM)
9. ห้องปฏิบัติการทดสอบไขมันทรานส์
10. ห้องปฏิบัติการทดสอบขวดบรรจุภัณฑ์ยาและทดสอบหาประเภทแก้ว
11. การรับรองความสามารถบุคลากรตามมาตรฐานสากล ISO/IEC 17024
12. ห้องปฏิบัติการทดสอบคอนกรีตและวัสดุก่อสร้าง
13. ห้องปฏิบัติการสอบเทียบเครื่องมือวัด
14. การรับรองห้องปฏิบัติการทดสอบตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025 ออนไลน์
15. ห้องปฏิบัติการกลุ่มนวัตกรรมสีเขียวและงานวิจัยด้านสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ กอง พธ. ได้ร่วมกับนักวิจัยจากกอง อว. ดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ SME เพื่อยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารไทยสู่ครัวโลก (ระยะที่ 1) โดยจัดทำแบบฟอร์มสำรวจความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งไปให้สมาพันธ์เอสเอ็มอีไทยส่งต่อให้ผู้ประกอบการ พบว่ามีผู้ประกอบการ SME ที่มีความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร แรงความประสงค์เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 22 ราย ได้แก่ พาสต้าจิ้งหรีด ขนมเปียะทุเรียน ขนมไทยขวัญกวินท์ น้ำจิ้มหมมเนือง วุ้นมะพร้าวน้ำหอมผลิตภัณฑ์นมและใช้แทนนม ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ ปูนใส ปูนแดง น้ำดื่มตรีปกาแพ อาหารตามโภชนาการ ผลิตภัณฑ์จากแร่ น้ำจิ้มข้าวมันไก่ ทองม้วน ซอสปรุงรส อาหารพร้อมทาน อาหารปรุงสำเร็จ ดอกอัญชันอบกรอบ เบเกอรี่ ซากอบมูชะ ฟาร์มปูม้า และขนมขบเคี้ยว โดยกอง พธ. ทำหน้าที่บริหารจัดการประสานงานรวบรวมรายชื่อและผลิตภัณฑ์ที่ผู้ประกอบการต้องการพัฒนาส่งต่อไปให้นักวิจัยกอง อว. และสื่อสารเป็นระยะเพื่อติดตามความก้าวหน้า จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน และแจ้งให้สมาพันธ์เอสเอ็มอีไทยรับทราบความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายและพัฒนาพันธมิตรขององค์กร และเป็นการสร้างระบบนิเวศการบริหารจัดการนวัตกรรมเพื่อช่วยให้นักวิจัยดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้นักวิจัยสามารถขับเคลื่อนนวัตกรรม โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้แก่ผู้ประกอบการ 5 ราย ได้สำเร็จภายในระยะเวลา 2 เดือน ในรายผู้ประกอบการผลิตขนมเปียะทุเรียน นักวิจัยสามารถยืดอายุขนมเปียะใส่ทุเรียนสดให้มีอายุการเก็บได้นานขึ้น และสามารถส่งออกไปยังประเทศพม่าได้สำเร็จ

